

Idéhistorie i endring

//

//]]]]> //]]>

AKTUELT: Høsten 2015 avvikles masterprogrammet i idéhistorie ved Universitetet i Oslo. Hvordan ser fremtiden til idéhistoriefaget ut?

Av Hilde Vinje

– Dette spørsmålet bør egentlig rettes til fakultetet sentralt, da jeg faktisk verken har noe godt og antagelig heller ikke noe korrekt svar på det, svarer Ellen Krefting på spørsmål om hvorfor masterprogrammet skal legges ned og når dette ble besluttet.

Krefting, førsteamanuensis i idéhistorie ved Universitetet i Oslo, har deltatt i arbeidsgruppen som har utformet et nytt og tverrfaglig masterstudium som skal erstatte de nåværende masterprogrammene i idéhistorie og i kulturhistorie.

//]]]]> //]]>

– Det jeg kan si, er at Anne Eriksen (professor i kulturhistorie, red. anm.), Anne Birgitte Rønning (førsteamanuensis i allmenn litteraturvitenskap, red. anm.) og jeg fikk oppdraget med å utarbeide et nytt tverrfaglig masterprogram i europeisk kultur fra det humanistiske fakultetet.

– Årsaken var behovet for omstilling. Fremtiden til det humanistiske fakultetet er avhengig av å få rekruttert flere bachelorgradsstudenter til mastergrad, at flere mastergradsstudenter gjennomfører studiene og at flere fullfører på normert tid. For mange og for fragmenterte tilbud på masternivå er et problem, både for studentmiljøet og den faglige kvaliteten.

Krefting understreker at omstruktureringen ikke skal gi grunn til bekymring for nåværende bachelorgradsstudenter på idéhistorie.

– Jeg tror at programmet blir veldig bra, med en sterk idéhistorisk profil som er svært relevant for studenter med en bachelorgrad i idéhistorie eller med generell interesse for intellektuell historie. Så er jeg ikke veldig bekymret. Studentene vil studere idéhistorie, men innenfor et nytt og større program.

Hva er de største endringene i det nye studieprogrammet?

– Opptaksgrunnlaget vil være bredt, noe som innebærer at man vil møte studenter med annen bakgrunn enn idéhistorie. I tillegg vil masteroppgaven reduseres til 30 studiepoeng.

Hun forteller at en av hovedhensiktene med det nye studieprogrammet er å gjøre studentene mer bevisste på sin humanistiske kjernekompetanse.

– Evnen til å analysere, reflektere over og håndtere ulike typer av tekster og kunnskaper, til å betrakte både tekst og kunnskap i et historisk perspektiv, er sentralt i denne kompetansen, som må forstås både teoretisk og praktisk. Bevisstheten skal blant annet oppnås gjennom flere obligatoriske emner, tettere oppfølging, innføring i bruk av digitale verktøy. Programmet vil også legge større vekt på betydningen av utenlandsopphold, utdyper hun.

Hvordan har responsen vært blant studenter og vitenskapelig ansatte?

– Det har vært en del usikkerhet og motstand i begge leire. Men responsen fra studentene blir helt klart bedre i takt med økende informasjonsflyt. Og mitt inntrykk er at stemningen blant de vitenskapelige ansatte nå er at vi må gjøre det beste ut av situasjonen, det vil si at vi alle må bidra til å gjøre dette programmet så godt og attraktivt som mulig for våre studenter. Det vil både studenter og faget tjene på, hevder Krefting.

Det nye studiet har fått navnet «Europeisk kultur». Hva med kommende mastergradsstudenter som interesserer seg for idéhistorien utenfor Europas grenser?

– Idéhistoriefaget ved Universitetet i Oslo har alltid hatt sitt hovedfokus og sin kompetanse på vestlig idéhistorie, både i forskning og undervisning. Så dette er ikke noe nytt. Jeg vil understreke at «Europa» ikke skal forstås som en fast, lukket identitet eller geografisk avgrensning, men som et historisk foranderlig kunnskapsfellesskap som i stor grad formes av kontakt med ikke-europeiske områder og kulturer. Dette vil bli viktig tematikk innenfor det nye programmet.

Masterstudiet får nå et bredere opptaksgrunnlag enn tidligere, som betyr at studenter uten idéhistorisk bakgrunn kan søke seg inn på programmet. Vil det være naturlig å kalle seg idéhistoriker med en slik tverrfaglig mastergrad?

– «Europeisk kultur» er ikke et fag. Det er navnet på en tverrfaglig mastergrad med et felles hovedfokus som favner flere mulige fagforydninger. Masteroppgaven vil være knyttet til ett bestemt fag og ha en veileder derfra, og det er også dette faget som vil gi koden til masteroppgaven. Antagelig vil studenter også ha flere innvalgsemner fra faget, repliserer Krefting.

– Så jeg ser ingen problemer ved at studenter kan kalle seg idéhistorikere etter endt studium på dette programmet.

Hva tror du det innebærer at idéhistoriefaget nå mister synlighet ved det som har vært – og er – fagets flaggskip i Norge?

– Jeg håper ikke faget mister synlighet av dette. Tvert imot håper jeg at programmet skal bli så bra og attraktivt at det kan bidra til å øke synligheten til faget – også nasjonalt.

– Ett av flere omstillingsprosjekter

Salongen har også vært i kontakt med Gro Bjørnerud Mo, studiedekan ved Humanistisk Fakultet. Hun kan fortelle at begrunnelsen for å legge ned masterprogrammene i idéhistorie og kulturhistorie er knyttet til problemer som angår fakultetet som helhet.

//]]]]> //]]>

Både nedleggelsen og opprettelsen av programmene kommer som et svar på et vedtak i universitetsstyret, fattet for snart to år siden. Der ble det humanistiske fakultetet pålagt å slanke dagens studietilbud.

– Derfor ble det i juni 2012 etter innspill fra instituttene igangsatt flere omstillingsprosjekter. Omleggingen av tilbudene i kultur- og idéhistorie er bare ett av flere konsentrasjonstiltak som ble igangsatt.

Bjørnerud Mo presiserer at dekanatet forstår at det er uenighet omkring omleggingene, men understreker at endringene er et svar på helt sentrale utfordringer på fakultetet.

– Mange studenter slutter lenge før de fullfører en bachelorgrad hos oss. Det gir lav søkning til flere av våre mastertilbud. I tillegg sliter vi med lav gjennomføring også på master. Noen studietilbud er helt eller nesten tomme for studenter. Andre steder finner vi kull der så mange som to tredjedeler av studentene ikke tar eksamen. Det er dyrt og meningsløst for studentene, det gir ikke samfunnet de kandidatene det trenger, og det svekker instituttene og fakultetets økonomi, forteller hun.

Studiedekanen erkjenner samtidig at utfordringene ikke utelukkende angår idéhistoriefaget.

– Idéhistorie er ikke alene om å ha studenter som faller fra, eller som fullfører langsomt. Men det er denne typen problemer som vi blant annet forsøker å løse gjennom en serie omstillingsprosjekter på fakultetet.

– Jeg håper at det nye programmet i europeisk kultur vil representere en ny giv for alle med interesse for idéhistorie, avslutter hun.

Positivt fagutvalg

Fagutvalget for idéhistorie uttaler at de naturlig nok ikke er glade for at faget blir rammet av den såkalte HF-klemma, og trekker frem halveringen av masteroppgaven som ett av punktene de stiller seg skeptiske til. Mens det fra ledelsens side argumenteres for at dette vil minske frafallet, er de usikre på hvordan dette vil påvirke mastergradsstudentenes faglige identitet og akademiske karrieremuligheter etter endt program.

Likevel er studentene i fagutvalget jevnt over positive til løsningen som er blitt utarbeidet med det nye masterprogrammet.

– Både arbeidslivsrelevans og økt fokus på språk og utveksling er ting vi har etterlyst tidligere, og muligheten til å bruke kompetansen blant de ansatte på kulturhistorie anses som en berikelse for studentene, skriver de i en samlet uttalelse til Salongen.